

Glossariy

2.3. Suv va mineral tuzlar

1. **Suv** – tirik organizmlar hayoti uchun zarur bo‘lgan universal erituvchi modda.
2. **Hujayra suvi** – hujayra tarkibidagi barcha biokimyoviy jarayonlar kechadigan muhit.
3. **Erituvchi** – moddalarni eritish xususiyatiga ega bo‘lgan suyuqlik.
4. **Diffuziya** – moddalar zarrachalarining yuqori konsentratsiyadan past konsentratsiyaga o‘tishi.
5. **Osmos** – suvning yarim o‘tkazuvchan membrana orqali harakatlanishi.
6. **Osmotik bosim** – osmos jarayonida yuzaga keladigan bosim kuchi.
7. **Mineral tuzlar** – organizmda ionlar holida mavjud bo‘lib, muhim biologik vazifalarni bajaruvchi moddalar.
8. **Ionlar** – musbat yoki manfiy zaryadlangan atomlar yoki molekulalar.
9. **Kationlar** – musbat zaryadlangan ionlar (Na^+ , K^+ , Ca^{2+}).
10. **Anionlar** – manfiy zaryadlangan ionlar (Cl^- , PO_4^{3-}).
11. **Natriy (Na)** – suv-tuz muvozanatini saqlashda ishtirok etuvchi element.
12. **Kaliy (K)** – nerv impulslari o‘tishida muhim rol o‘ynaydi.
13. **Kalsiy (Ca)** – suyak va tishlar tarkibiy qismi bo‘lgan mineral element.
14. **Fosfor (P)** – energiya almashinuvida va suyaklar tarkibida ishtirok etadi.
15. **Xlor (Cl)** – oshqozon shirasi tarkibiga kiruvchi element.
16. **Bufer tizimi** – muhitning kislota-ishqor muvozanatini saqlab turuvchi mexanizm.
17. **pH ko‘rsatkichi** – eritmaning kislotalilik yoki ishqoriylik darajasini ifodalovchi kattalik.

18.**Suv almashinuvi** – organizmga suv kirishi va chiqishi jarayoni.

19.**Dehidratatsiya** – organizmda suv yetishmovchiligi holati.

20.**Gidratatsiya** – organizmda yetarli miqdorda suv mavjud bo‘lishi holati.